

מזכירות הממשלה

מעודכן ליום 28.01.2016

תוספת

לסדר היום

לישיבת ועדת השרים לענייני חקיקה

יום ראשון, כ"א בשבט התשע"ו - 31 בינואר 2016

(בשעה 13:00 - במזכירות הממשלה)

<u>נושא</u>	<u>מספר נספח</u>	<u>השר המגיש</u>
א. טיוטת חוק מוסר תשלומים לעסקים, התשע"ה-2015 – מותנה באישור הממשלה	216	ראש הממשלה וממלא מקום שר הכלכלה והתעשייה שר האוצר
ב. טיוטת חוק הכניסה לישראל (תיקון) (החמרת הענישה בעבירות הלנה והעסקה של שוהים בלתי חוקיים), התשע"ו-2015	181 חק	השר לביטחון הפנים

טיוטת חוק מוסר תשלומים לעסקים, התשע"ה-2015 - הסמכת ועדת השרים לענייני

חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק מוסר תשלומים לעסקים, התשע"ה – 2015, המצ"ב.
- ב. להסמך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

פעילות עסקים קטנים ובינוניים בישראל מאופיינת בחסמים רבים במגוון תחומים הנוגעים לפעילות היומיומית, לשרידות העסק, להתפתחותו ולמיצוי פוטנציאל שלו. בכלל זה בולטת בעיית תזרים בעקבות דחיית תשלומים למועדים ארוכים על ידי לקוחות איתנים וגדולים, הן במגזר הציבורי והן במגזר הפרטי.

לפי נתוני הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה והתעשייה ממוצע ימי אשראי ספקים עמד בשנת 2015 על 72 יום. כלומר, עסקים קיבלו את התשלום כעבור 72 ימים ממועד אספקת הטובין או מתן השרות.

לבד מעסקאות שמבצעים משרדי הממשלה, אין כיום כללים המסדירים את מועדי התשלום במשק. עסקאות הממשלה מוסדרות באמצעות הוראת תכ"מ 1.4.3 – "מועדי תשלום" שקובעת פרקי זמן של 24-45 ימי אשראי (בהתאם למועד הגשת החשבונית), ולמרות זאת, דו"ח של הצוות "לבחינת ייעול תהליכי התשלום לספקים בממשלה" בראשות החשבת הכללית (1.4.2014) מצא כי 67% מהחשבוניות משולמות לאחר המועדים הקבועים בהוראה. גופים ציבוריים אחרים ובתוכם רשויות מקומיות, תאגידים סטטוטוריים וחברות ממשלתיות, אינם נתונים בסד זמנים כלשהו לביצוע התשלום, וקיימת שונות במספר ימי האשראי בפועל בין מוסדות המדינה השונים שיכולים להגיע גם לשוטף+90 ושוטף+120.

פרקטיקה של דחיית תשלומים מקשה במיוחד על עסקים קטנים ובינוניים החסרים את היכולת הפיננסית להמתין פרקי זמן ממושכים עד לקבלת התשלום. הם נאלצים לשאת בנטל ממוני כבד, ולחפש אחר מקורות מימון חלופיים עד לקבלת התמורה.

לצד יכולת נמוכה לספוג את ימי האשראי, מגזר העסקים הקטנים מקבל תנאי אשראי בנקאי נחותים ביחס לעסקים גדולים. לפי דוחות הבנקים בשנת 2014 נדרשו עסקים קטנים לשלם ריבית של 6.09% על הלוואת שקיבלו, לעומת ריבית של 3.04% שנגבתה מעסקים גדולים. כך יוצא שבמקום שהגופים החזקים (גופים ציבוריים או עסקים גדולים) ייקחו על עצמם את עלויות המימון בתנאים נוחים יחסית, הם מגלגלים את האשראי לאלו שמקבלים אשראי יקר.

בנוסף לאמור, בתוך מגזר העסקים הקטנים הולכת ומתרחבת אוכלוסיית עובדי הפריילנס שאופי עבודתם דומה יותר לזה של שכירים, אך תנאי העבודה שלהם (תנאי תשלום, תנאים סוציאליים ועוד) הם כשל עסקים, וגם הם מקבלים תמורה בעד עבודתם כעבור זמן רב.

היעדר הסדרה של תנאי תשלום במשק פוגע בעסקים קטנים שסובלים מקשיי מימון, ופוגעים גם במזמין השירות או הטובין שמשלמים מחיר יקר יותר בגין התשלום המאוחר. קביעת נורמת תשלומים הוגנת יותר תאפשר סביבה עסקית תחרותית עבור עסקים קטנים, תיתן מענה לקבוצת עובדי הפריילנס שמוגדרים כעסק מבחינה חוקית אך מבצעים עבודה של שכירים במהותה, וכן תזיל את עלויות העסקה עבור מזמיני השירות או הטובין.

על מנת לשפר את סיכויי ההישרדות ואפשרויות ההתפתחות של עסקים בכלל ועסקים קטנים ובינוניים בפרט, מבקשת הממשלה לשפר את תנאי עשיית העסקים והיזמות בישראל באמצעות החוק הייעודי המוצע הקובע מועדי תשלום מקסימאליים במשק בגין אספקת טובין או מתן שירותים על ידי ספק. כל זאת בהתאם לעקרונות של שיפור תנאי עשיית העסקים הנהוגים במדינות ה-OECD ובכלל זה, דירקטיבה של האיחוד האירופי -
DIRECTIVE 2011/7/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF
"THE COUNCIL", אשר רואה בנוהג התשלומים המאוחרים נוהג הפוגע בכלכלה באופן
מהותי כדלקמן:

"[...] late payment negatively affects liquidity and complicates the financial management of undertakings. It also affects their competitiveness and profitability when the creditor needs to obtain external financing because of late payment. The risk of such negative effects strongly increases in periods of economic downturn when access to financing is more difficult."

בהתאם מנחה הדירקטיבה את המדינות החברות באיחוד האירופי להסדיר את מועדי התשלום לספקים, הן בהתייחס לעסקאות במגזר הציבורי והן בהתייחס לעסקאות במגזר הפרטי, כך שימי האשראי בעסקאות ספקים מול המגזר הציבורי יעמדו על מקסימום 30 יום וימי האשראי בעסקאות מול המגזר הפרטי יעמדו על מקסימום 60 יום. הדירקטיבה יושמה ומיושמת גם בימים אלו במדינות רבות החברות באיחוד האירופי באמצעות חקיקה מדינתית ברוח זו.

ביום 2.7.2015 הפיץ משרד הכלכלה והתעשייה את תזכיר חוק מוסר תשלומים לעסקים, התשע"ה-2015 אשר הוכן בהתאם לעקרונות הרווחים בחקיקה מקבילה במדינות שונות בעולם המערבי ובדירקטיבה האירופאית. לאחר בחינת ההערות אשר התקבלו במסגרת הליך הפצת התזכיר ולאחר הדיון בוועדת השרים אשר התקיימה ביום 1.11.2015 וקיום דיונים נוספים עם המשרדים השונים, הכין משרד הכלכלה והתעשייה את טיוטת החוק נשוא הצעה זו.

נתונים כלכליים

תקציב

להצעה אין השפעה על תקציב המדינה

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

להצעה זו אין השלכות על מצבת כוח האדם

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין החלטות קודמות בנושא

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתם של היועצים המשפטיים של משרד הכלכלה והתעשייה ומשרד האוצר מצורפת להצעה להחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי: 07חקיקה ממשלתית;

תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה; 06המגזר הציבורי;

מוגש על ידי ראש הממשלה וממלא מקום
שר הכלכלה והתעשייה
ועל ידי שר האוצר

י"ז בשבט התשע"ו
27 בינואר 2016

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

אישור עקרוני של טיוטת חוק מוסר תשלומים לעסקים, התשע"ה - 2015.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

הצעת ההחלטה מבקשת לאשר עקרונית את טיוטת חוק מוסר תשלומים לעסקים, התשע"ה - 2015 ולהסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה, על דעת הממשלה לאשר את טיוטת החוק.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

לאחר דיון ראשון בטיוטת החוק בוועדת השרים ביום 1.11.2015, נערכו תיקונים רבים בטיוטה שהוצגה בעקבות הערות המשרדים השונים. הטיוטה הנוכחית מגלמת שינויים שהוכנסו בעקבות הערות אשר התקבלו לטיוטה במהלך שלושת החודשים האחרונים מהמשרדים הבאים: משרד האוצר (אגף חשכ"ל ואגף תקציבים), משרד הפנים, מרכז השלטון המקומי ומשרד הבריאות.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת החלטה נוגעת להם:

הצעת המחליטים הועברה ליועצים המשפטיים של המשרדים תוך עדכון על הכוונה לכלול את הצעת החוק בסדר יום ישיבתה הקרובה של הממשלה לשם אישור עקרוניתה בממשלה, בכפוף לאישור נוסח בוועדת השרים לחקיקה.

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה מאשר הגשת הצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

יועמי"ש משרד האוצר סומך ידו על ההצעה ועל חוות הדעת המשפטית.

אילת זלדין

משנה ליועץ המשפטי

משרד הכלכלה והתעשייה

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

חוק מוסר תשלומים לעסקים, התשע"ה-2015

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

פעילות עסקים קטנים ובינוניים בישראל מאופיינת בחסמים רבים במגוון תחומים הנוגעים לפעילות היומיומית, לשרידות העסק, להתפתחותו ולמיצוי פוטנציאל שלו. בכלל זה בולטת בעיית תזרים בעקבות דחיית תשלומים למועדים ארוכים על ידי לקוחות איתנים וגדולים, הן במגזר הציבורי והן במגזר הפרטי.

לפי נתוני הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה והתעשייה ממוצע ימי אשראי ספקים עמד בשנת 2015 על 72 יום. כלומר, עסקים קיבלו את התשלום כעבור 72 ימים ממועד אספקת הטובין או מתן השרות.

לבד מעסקאות שמבצעים משרדי הממשלה, אין כיום כללים המסדירים את מועדי התשלום במשק. עסקאות הממשלה מוסדרות באמצעות הוראת תכ"מ 1.4.3 – "מועדי תשלום" שקובעת פרקי זמן של 24-45 ימי אשראי (בהתאם למועד הגשת החשבונית), ולמרות זאת, דו"ח של הצוות "לבחינת ייעול תהליכי התשלום לספקים בממשלה" בראשות החשבת הכללית (1.4.2014) מצא כי 67% מהחשבוניות משולמות לאחר המועדים הקבועים בהוראה.

גופים ציבוריים אחרים ובתוכם רשויות מקומיות, תאגידים סטוטוריים וחברות ממשלתיות, אינם נתונים בסד זמנים כלשהו לביצוע התשלום, וקיימת שונות במספר ימי האשראי בפועל בין מוסדות המדינה השונים שיכולים להגיע גם לשוטף+90 ושוטף+120.

פרקטיקה של דחיית תשלומים מקשה במיוחד על עסקים קטנים ובינוניים החסרים את היכולת הפיננסית להמתין פרקי זמן ממושכים עד לקבלת התשלום. הם נאלצים לשאת בנטל ממוני כבד, ולחפש אחר מקורות מימון חלופיים עד לקבלת התמורה.

לצד יכולת נמוכה לספוג את ימי האשראי, מגזר העסקים הקטנים מקבל תנאי אשראי בנקאי נחותים ביחס לעסקים גדולים. לפי דוחות הבנקים בשנת 2014 נדרשו עסקים קטנים לשלם ריבית של 6.09% על הלוואת שקיבלו, לעומת ריבית של 3.04% שנגבתה מעסקים גדולים. כך יוצא שבמקום שהגופים החזקים (גופים ציבוריים או עסקים גדולים) ייקחו על עצמם את עלויות המימון בתנאים נוחים יחסית, הם מגלגלים את האשראי לאלו שמקבלים אשראי יקר.

בנוסף לאמור, בתוך מגזר העסקים הקטנים הולכת ומתרחבת אוכלוסיית עובדי הפריילנס שאופי עבודתם דומה יותר לזה של שכירים, אך תנאי העבודה שלהם (תנאי תשלום, תנאים סוציאליים ועוד) הם כשל עסקים, וגם הם מקבלים תמורה בעד עבודתם כעבור זמן רב.

היעדר הסדרה של תנאי תשלום במשק פוגע בעסקים קטנים שסובלים מקשיי מימון, ופוגעים גם במזמין השירות או הטובין שמשלמים מחיר יקר יותר בגין התשלום המאוחר. קביעת נורמת תשלומים הוגנת יותר תאפשר סביבה עסקית תחרותית עבור עסקים קטנים, תיתן מענה לקבוצת עובדי הפריילנס

שמוגדרים כעסק מבחינה חוקית אך מבצעים עבודה של שכירים במהותה, וכן תוזיל את עלויות העסקה עבור מזמיני השירות או הטובין.

על מנת לשפר את סיכויי ההישרדות ואפשרויות ההתפתחות של עסקים בכלל ועסקים קטנים ובינוניים בפרט, מבקשת הממשלה לשפר את תנאי עשיית העסקים והיזמות בישראל באמצעות החוק הייעודי המוצע הקובע מועדי תשלום מקסימאליים במשק בגין אספקת טובין או מתן שירותים על ידי ספק. כל זאת בהתאם לעקרונות של שיפור תנאי עשיית העסקים הנהוגים במדינות ה-OECD ובכלל זה, דירקטיבה של האיחוד האירופי -

DIRECTIVE 2011/7/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE "COUNCIL", אשר רואה בנוהג התשלומים המאוחרים נוהג הפוגע בכלכלה באופן מהותי כדלקמן:

"[...] late payment negatively affects liquidity and complicates the financial management of undertakings. It also affects their competitiveness and profitability when the creditor needs to obtain external financing because of late payment. The risk of such negative effects strongly increases in periods of economic downturn when access to financing is more difficult."

בהתאם מנחה הדירקטיבה את המדינות החברות באיחוד האירופי להסדיר את מועדי התשלום לספקים, הן בהתייחס לעסקאות במגזר הציבורי והן בהתייחס לעסקאות במגזר הפרטי, כך שימי האשראי בעסקאות ספקים מול המגזר הציבורי יעמדו על מקסימום 30 יום וימי האשראי בעסקאות מול המגזר הפרטי יעמדו על מקסימום 60 יום. הדירקטיבה יושמה ומיושמת גם בימים אלו במדינות רבות החברות באיחוד האירופי באמצעות חקיקה מדינית ברוח זו.

מכאן הצעת חוק זו.

ג. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים
אין

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה

ה. עמדת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה:

ו. נוסח החוק המוצע
להלן נוסח החוק המוצע:

חוק מוסר תשלומים לעסקים, התשע"ה-2015

מטרה	1.	מטרתו של חוק זה להסדיר ביצוע תשלומים לעסקים בתהליכי אספקת טובין ושירותים או לביצוע עבודה.
הגדרות	2.	בחוק זה -
		"השר" - שר הכלכלה ;
		"גוף מתקצב" - כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן - חוק יסודות התקציב) ;
		"הפרשי הצמדה וריבית" - כמשמעותם בסעיף 1 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 ;
		"חשבון" - חשבונית כהגדרתה בסעיף 1 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1957 או דרישה לתשלום תמורה שהוגשה על ידי מי שאינו עוסק מורשה כהגדרתו בסעיף 1 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1957.
		"מוסד להשכלה גבוהה" - מוסד מהמוסדות המפורטים להלן, שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין :
	(1)	מוסד מוכר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958 ;
	(2)	מוסד שקיבל תעודת היתר או אישור לפי סעיף 21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958 ;
	(3)	מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958 ;
		"מימון חיצוני" - תקבולים ותשלומים המועברים לרשות המקומית ע"י הממשלה או מוסדות.
		"ספק" - כהגדרתו בתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993 ;
		"עבודות הנדסיות בנאיות" - כהגדרתן בחוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969
		"עסק" - כל אחד מאלה : (1) עוסק פטור כהגדרתו בחוק המע"מ ; (2) עוסק מורשה כהגדרתו בחוק המע"מ ; (3) מוסד כספי כהגדרתו בחוק המע"מ ;
		"עסקה" - מכירת טובין או מתן שירות, הנעשים דרך עיסוקו של מוכר הטובין או נותן השירות ;
		"קופת חולים" - כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 ;

		<p>"ריבית פיגורים" - כמשמעותה בסעיף 5(ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א - 1961. לעניין זה, יראו את מועד תשלום החשבון כהגדרתו להלן, כמועד הפירעון.</p>
		<p>"רשות מקומית" - כמשמעותו בסעיף 3 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981 ולעניין חוק זה, "רשות מקומית" - לרבות תאגיד עירוני.</p>
		<p>"תאגיד עירוני" - כמשמעותו בסעיף 249א לפקודת העיריות וכן תאגיד שבו יש למועצה מקומית לפחות מחצית ההון או מחצית כוח ההצבעה</p>
מועדי תשלום	3.	<p>(א) משרדי ממשלה, אשר התקשרו עם ספק בחוזה לביצוע עסקה, ישלמו את התמורה בעד העסקה לא יאוחר מ-30 ימים מסוף החודש בו הוגש החשבון, או לא יאוחר מ-45 ימים מהמועד בו התקבל החשבון, בהתאמה לאופן עבודת המשרד הממשלתי (להלן: "מועד לתשלום החשבון"), כשהחשבון תקין ומלא באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה.</p>
		<p>(ב) על אף האמור בס"ק (א) משרדי ממשלה אשר התקשרו עם ספק בחוזה בהתקשרות לביצוע עסקה מסוג עבודות הנדסה בנאיות ישלמו את התמורה בעד העסקה לא יאוחר מ-70 ימים מסוף החודש בו התקבל החשבון, או לא יאוחר מ-85 ימים מהמועד בו הוגש החשבון, בהתאמה לעבודת המשרד הממשלתי (להלן: "מועד לתשלום החשבון") כשהוא תקין ומלא באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה.</p>
		<p>(ג) רשות מקומית אשר התקשרה עם ספק בחוזה לביצוע עסקה, תשלם את התמורה בעד העסקה לא יאוחר מ-45 ימים מסוף החודש בו התקבל החשבון (להלן: "מועד לתשלום החשבון") כשהוא תקין ומלא באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה.</p>
		<p>(ד) בהתקשרות בין גופים שהוקמו לפי דין, קופת חולים, מוסד להשכלה גבוהה או גוף מתוקצב, למעט רשויות מקומיות, לבין עסק, לביצוע עסקה, תשלום התמורה בעד העסקה לא יאוחר מ-45 ימים מסוף החודש בו התקבל החשבון (להלן: "מועד תשלום חשבון") כשהוא תקין ומלא באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה, למעט במידה ונקבע אחרת באופן מפורש בחוזה ההתקשרות לאור אופייה המיוחד של ההתקשרות או אם המועד האחר לתשלום החשבון שנקבע בחוזה ההתקשרות אינו בלתי הוגן באופן חריג.</p>
		<p>(ה) על אף האמור בס"ק (ג), רשות מקומית אשר התקשרה עם ספק בחוזה לביצוע עסקה שהתשלום בגינה הינו גם באמצעות מימון חיצוני, תשלם את התמורה לא יאוחר מ-45 ימים מסוף החודש בו התקבל החשבון או לא יאוחר מ-10 ימי עסקים ממועד קבלת תקציב העסקה ברשות המקומית מאת המממן החיצוני הרלוונטי לעסקה (להלן: מועד לתשלום החשבון"), לפי המאוחר מביניהם. החשבון ישולם כשהוא תקין ומלא באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה.</p>

		<p>(ו) על אף האמור בס"ק 3(ג), רשות מקומית אשר התקשרה עם ספק בחוזה בהתקשרות לביצוע עסקה מסוג עבודות הנדסה בנאיות תשלם את התמורה בעד העסקה לא יאוחר מ-90 ימים מסוף החודש בו התקבל החשבון כשהוא תקין ומלא באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה או לא יאוחר מ-10 ימי עסקים ממועד קבלת המימון החיצוני לעסקה ברשות המקומית בעסקאות בהן הסתייעה הרשות המקומית במימון חיצוני, לפי המאוחר מביניהם (להלן: "מועד לתשלום החשבון").</p>
		<p>(ז) בהתקשרות בין שני עסקים לביצוע עסקה, למעט עסק שהינו תאגיד עירוני, תשולם התמורה בעד העסקה לא יאוחר מ-45 ימים מסוף החודש בו התקבל החשבון (להלן: "מועד תשלום חשבון") כשהוא תקין ומלא באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה, למעט במידה ונקבע אחרת באופן מפורש בחוזה ההתקשרות לאור אופייה המיוחד של ההתקשרות או שהמועד האחר לתשלום החשבון שנקבע בחוזה ההתקשרות אינו בלתי הוגן באופן חריג.</p>
		<p>(ח) (1) התקבל החשבון כשאינו תקין ומלא באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה, יוחזר לספק ויראו אותו כאילו לא התקבל. (2) הוחזר החשבון לספק בחלוף 23 ימי עסקים ומעלה ממועד קבלתו לעניין עסקאות לפי סעיף 3(א), 3(ג), 3(ד), 3(ה) ו-3(ז) ובחלוף 60 ימים ומעלה ממועד קבלתו לעניין עסקאות לפי סעיף 3(ב) ו-3(ו) - תשולם התמורה הקבועה בחשבון בתוך המועד לתשלום החשבון, כמשמעותו בסעיפים 3(א) - 3(ז) לחוק או תוך 10 ימי עסקים ממועד קבלת החשבון המתוקן על ידי הספק, באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה, לפי המאוחר מביניהם. משך הזמן עד להגשת החשבון המתוקן והמלא על ידי הספק, באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה, לא יבוא במניין הימים לתשלום החשבון.</p>
ריבית והצמדה ופיצויים מוסכמים	4.	<p>תמורה הקבועה בחשבון שלא שולמה עד המועד לתשלום החשבון כמשמעותו בסעיפים 3(א) - 3(ז) לחוק, תשולם לספק בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. בחלוף 30 יום ממועד תשלום החשבון, תשולם התמורה לספק בתוספת ריבית פיגורים.</p>
הקלות	5.	<p>(א) שר הכלכלה והתעשייה ושר האוצר, בהתייעצות עם השרים הנוגעים לעניין לפי דין, רשאי לקבוע בתקנות הוראות לגבי פטורים ומועדי תשלום ארוכים מהקבוע בסעיף 3 לחוק בהתייחס, בין היתר, לסוגי עסקים המעורבים בעסקה, סוגי עסקאות ומאפייניהן, בין בתנאים ובין בדרך כלל. (ב) שר הכלכלה, בהסכמת שר הבריאות ושר האוצר יתקין תקנות לאופן תחולת החוק על עסקאות שעניינן שירותי בריאות המסופקים על ידי מוסדות בריאות. בסעיף זה, "שירותי בריאות" - כהגדרתם בסעיף 7 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.</p>
החלת דינים	6.	<p>חיובים לפי חוק זה, יראו אותם, לעניין כל דין, כחלק מחוזה ההתקשרות.</p>
התניה לטובת הספק	7.	<p>אין להתנות על הוראות חוק זה אלא לטובת הספק, למעט בכל הנוגע להוראות סעיפים 3(ד) ו-3(ז) לחוק.</p>

תחולה עתידית	.8	בחלוף שלוש שנים ממועד תחילת תוקפו של חוק זה ולאחר התייעצות עם הסוכנות, רשאים שר הכלכלה והתעשייה, שר האוצר וראש הממשלה, לאחר התייעצות עם השרים הנוגעים בדבר, לקבוע כי הוראות סעיפים 3(א), 3(ב), 3(ג) ו-3(ח) לחוק יחולו, בשינויים המחויבים, על גופים המנויים בסעיפים 3(ד) ו-3(ז) לחוק לעניין עסקאות בינם לבין עסק, כולם או חלקם, ובכפוף לתקנות שייקבעו לעניין אופן ההחלה האמורה; תקנות כאמור יכללו פטורים ומועדי תשלום ארוכים מהקבוע בסעיף 3 בהתייחס, בין היתר, לסוגים של גופים מן הגופים האמורים, סוגי עסקאות ומאפייניהן, בין בתנאים ובין בדרך כלל.
תחילה	.9	(א) יום תחילתו של חוק זה 90 יום מפרסומו והוא יחול על חוזים שייחתמו ממועד התחילה. הוראות סעיפים 3(א), 3(ב), 3(ג), 3(ה), 3(ו) ו-4 לחוק תיכנסנה לתוקף ביום 1.1.2017, ואולם רשאית הממשלה, להורות לשר הכלכלה והתעשייה על התקנת תקנות לאופן תחולת החוק על משרדי ממשלה; תקנות כאמור יכול שיכללו פטורים ומועדי תשלום ארוכים מהקבוע בסעיף 3 לחוק בהתייחס, בין היתר, לסוגים של עסקאות ומאפייניהן, בין בתנאים ובין בדרך כלל.

דברי הסבר

סעיף 1 מעגן את מטרת החוק והיא הסדרה של מועדי התשלום לעסקים בתהליכי אספקת טובין או מתן שירותים.

סעיף 2 מוצע להגדיר מונחים שונים בחוק המוצע ובהם המונח: "עסקה" - מכירת טובין או מתן שירות, הנעשים דרך עיסוקו של מוכר הטובין או נותן השירות.

סעיף 3 הסעיף קובע את המועדים בהם הגוף הרוכש צריך לשלם את התמורה בעד הטובין או השירותים שסופקו לו. בשל המאפיינים השונים של הגופים המעורבים וכן סוגי העסקאות, נקבעו הסדרים אחדים בהתאם למהות הגוף הרוכש ואופי ההתקשרות

סעיף 3(א) משרדי ממשלה, אשר התקשרו עם ספק לביצוע עסקה, ישלמו את התמורה בעד העסקה לא יאוחר מ-30 ימים מסוף החודש בו התקבל החשבון (להלן: "מועד לתשלום החשבון"), או 45 ימים מהיום בו התקבל החשבון. אופן החישוב נתון לבחירת המשרד שמבצע את הרכש בהתאם לצורת ההתחשבנות הנהוגה על ידו. הברירה מבין החלופות לא משפיעה על מניין הימים בפועל לתשלום. החשבון יוגש על ידי הספק כשהוא תקין ומלא באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה.

סעיף 3(ב) הסעיף מתייחס להתקשרות לשם ביצוע עבודות הנדסה בנאיות. הכוונה בהתקשרויות אלו היא לעבודות פיתוח, בניה, תשתיות וכדו'. פרויקטים בהם מעורבים גורמים רבים לרבות חברות מבצעות, חברות פיקוח, ותהליך הפיקוח מורכב יותר בהשוואה לרכש רגיל, וכולל בדיקה של ביצוע העבודות בפועל על ידי מספר גורמים. לאור זאת נדרש המשרד לשלם לא יאוחר מ-70 יום מסוף החודש בו התקבל החשבון, או לא יאוחר מ-

סעיף 3(ג) בהתקשרויות של רשות מקומית עם ספק, מועד תשלום התמורה הוא 45 ימים לאחר החודש בו התקבל החשבון. או, בהתקשרויות של רשות מקומית שהתשלום בעדה הוא גם באמצעות הקצבה חיצונית שמקבלת הרשות המקומית, לא יאוחר מ- 10 ימי עסקים ממועד קבלת תקציב העסקה ברשות המקומית מאת הגורם החיצוני הרלוונטי לעסקה, לפי המאוחר מביניהם. יובהר כי דבר בחוק זה אינו מכוון לפגוע בכוחם של המדינה ומשרדי ממשלה להחליט על מועדי העברת תקציבים, להתנות את העברתם בתנאים, ולבחון אם התקיימו אותם תנאים, ובכלל בסמכויותיהם של המדינה ומשרדי הממשלה ביחס לגופים הנזכרים בחוק זה, לפי הוראת כל דין.

סעיף 3(ד) הסעיף מתייחס להתקשרויות שמבצעים גופים שהוקמו לפי דין, קופת חולים, מוסד להשכלה גבוהה או גוף מתוקצב, למעט רשויות מקומיות. המאפיין גופים אלו הוא אופן התקצוב שלהם, שלרוב אינו ממקורות עצמיים, ומתבסס על העברות תקציביות מאת הממשלה, דבר שעשוי לגרום לגופים אלו לקשיים תזרימיים. לאור אופן התקצוב של הגופים בסעיף זה, לא ניתן לחייבם למועדי תשלום באופן קוגנטי, אלא יש לאפשר להם לקבוע גם מועדי תשלום אחרים בהתאם לאופי העסקה. ההסדר שנקבע עבור גופים אלה אומר כי יש לשלם בעד העסקה לא יאוחר מ-45 ימים מסוף החודש בו התקבל החשבון. ועם זאת יכול הגוף הרוכש לקבוע מועדי תשלום אחרים בחוזה ההתקשרות, אם אלו נדרשים לאור אופייה המיוחד של ההתקשרות, או אם המועד האחר לתשלום החשבון שנקבע בחוזה אינו בלתי הוגן באופן חריג;

סעיף 3(ה) גם רשויות מקומיות עשויות לסבול מבעיה דומה כאשר הן מבצעות רכש המתבסס על מקורות מימון חיצוניים. שירותים אחדים אותם הרשות מספקת לתושבים מתוקצבים על ידי משרדי ממשלה. תקציבים אלו מתקבלים ברשות לאו דווקא בצמוד לביצוע ההתקשרות לשם אספקת השרות המתוקצב, וכאשר לרשות המקומית אין מספיק מקורות עצמיים למימון ביניים של ההתקשרות, היא תצטרך להמתין עד לקבלת התשלום מהגורם המממן. לאור זאת מוצע לקבוע שבהתקשרויות של רשות מקומית שהתשלום בגינה הוא גם באמצעות מימון חיצוני, תשלם הרשות את התמורה לא יאוחר מ-45 ימים מסוף החודש בו התקבל החשבון או לא יאוחר מ- 10 ימי עסקים ממועד קבלת תקציב העסקה ברשות המקומית מאת המממן החיצוני הרלוונטי לעסקה, לפי המאוחר מביניהם. החשבון ישולם כשהוא תקין ומלא באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה

סעיף 3(ו) הסעיף מתייחס להתקשרות לשם ביצוע עבודות הנדסה בנאיות על ידי הרשות המקומית. כמו בממשלה, גם רשות מקומית זקוקה לפרקי זמן ארוכים יותר לשם ביצוע הבקרה על עבודות אלו. עם זאת, בשונה מהממשלה, לרשות המקומית יש שלב בקרה נוסף שמתבצע על ידי המשרד הממשלתי הרלוונטי שמממן את אותה התקשרות. בנוסף היקף כוח האדם ברשויות מצומצם יותר מאשר בממשלה. שני משתנים אלו מצריכים מספר רב יותר של ימים לביצוע הבקרה, ולכן מועד התשלום שנקבע לרשויות מקומיות בביצוע עבודות הנדסה בנאיות הוא לא יאוחר מ-90 ימי עסקים מסוף החודש בו התקבל החשבון כשהוא תקין ומלא באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה. במקרים בהם ביצוע העבודה ממומן על ידי גורם חיצוני, כגון משרד ממשלתי, ולרשות המקומית אין מקורות לממן את העסקה עד לקבלת התקציב, היא תוכל לשלם את התמורה לא יאוחר מ-10 ימי עסקים ממועד קבלת המימון החיצוני לעסקה ברשות המקומית בעסקאות בהן הסתייעה הרשות המקומית במימון חיצוני, לפי המאוחר מביניהם.

סעיף 3(ז) בהתקשרות בין עסקים, מועד תשלום התמורה הוא 45 ימים לאחר החודש בו התקבל החשבון. הצדדים להתקשרות יכולים לקבוע בחוזה מועדי תשלום אחרים, ובתנאי שיש לכך הצדקה לאור אופייה המיוחד

של ההתקשרות, או אם המועד האחר לתשלום אינו בלתי הוגן באופן חריג.

סעיף 3(ח) בהתאם להצעת החוק, חשבון שהוגש צריך להיות תקין ומלא באופן שמקיים את תנאי החוזה המהותיים לצורך קבלת התמורה. במקרה החשבון שהתקבל אינו מקיים את תנאי החוזה המהותיים או אינו תקין ומלא, הוא יוחזר לספק לשם תיקונים, ומועד התשלום החדש יהיה החל מיום קבלת החשבון המתוקן. עם זאת, ספירת ימי התשלום לא תתחיל מחדש במקרה בו הגוף הרוכש התמהמהה עם בדיקת החשבון, וגילה את הטעות בחשבון רק כעבור 23 ימי עסקים מיום קבלתו, בעסקאות של משרדי ממשלה ושל רשויות מקומיות שאינן עסקאות לביצוע עבודות הנדסה בנאיות, ושל הגופים המנויים בסעיף 3(ד); וכעבור 60 ימים בעסקאות של משרדי ממשלה ורשויות מקומיות בהתקשרויות לביצוע עבודות הנדסה בנאיות. במקרה זה תשולם התמורה הקבועה בחשבון במסגרת מועדי התשלום המקוריים שספירתם החלה מיום קבלת החשבון הראשון, או תוך 10 ימי עסקים ממועד קבלת החשבון המתוקן על ידי הספק, לפי המאוחר מבניהם. ובכל מקרה הזמן בו החשבון שהה אצל הספק לשם תיקונו, לא יחשב למספר הימים לתשלום.

סעיף 4 נוכח חשיבות תשלום החשבון במועדים שנקבעו בחוק, מוצע כי איחור בתשלום התמורה לספק בעד העסקה, מעבר למועדים הקבועים בחוק המוצע, יזכה את הספק בתוספת הפרשי הצמדה וריבית על התמורה הקבועה בחשבון. ובחלוף 30 ימים מהמועד בו היה אמור להתבצע התשלום, בתוספת הצמדה וריבית פיגורים.

סעיף 5 מוצע לקבוע בחוק כי שר הכלכלה והתעשייה ושר האוצר בהתייעצות עם השרים הרלוונטיים יוכלו לקבוע תקנות לגבי מועדי תשלום ארוכים מהקבוע בסעיף 3 והקלות בהסדרי הריבית הקבועים בסעיף 4, בהתייחס לסוגי עסקים המעורבים בעסקה, סוגי עסקאות ומאפייניהן, בין בתנאים ובין בדרך כלל.

כמו כן, לאור המאפיינים הייחודיים של עסקאות שמבצעים גופים במערכת הבריאות במסגרת אספקת שירותים מכוח חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, יתקינו שר הכלכלה, בהסכמת שר הבריאות ושר האוצר תקנות לאופן תחולת החוק על עסקאות שעניינן שירותי בריאות המסופקים על ידי מוסדות בריאות.

סעיף 6 חיובים לפי חוק זה, יראו אותם, לעניין כל דין, כחלק מן החוזה בין הספק ללקוח כך שבעניינם של חיובים לפי חוק זה, יחולו על הצדדים גם החיובים והסעדים הקבועים בחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 ובחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970. בהקשר זה יובהר כי לעניין סעיף 3ב לחוק יסוד: משק המדינה, הכספים הנזכרים בחוק זה מהווים התחייבויות מכח חוזה, ולא מכח חוק.

סעיף 7 התניה לטובת הספק:

הוראות חוק זה אינן ניתנות להתנייה, למעט בכל הנוגע להוראות סעיפים 3(ד) ו-3(ז) לחוק.

סעיף 8 בשל החדשנות של חוק זה, והשפעתו על אופן ההתחשבות של גופים ציבוריים שחלקם מתקצבים על ידי המדינה, נקבעו הסדרים שונים למועדי התשלום. מוצע לבחון הסדרים אלו והשפעתם במשך שלוש שנים ולאחר מכן רשאים שר הכלכלה והתעשייה, שר האוצר וראש הממשלה, בהתייעצות עם הסוכנות לעסקים קטנים, ולאחר התייעצות עם השרים הנוגעים בדבר, לקבוע כי הוראות סעיפים 3(א), 3(ב), 3(ג) ו-3(ח) לחוק יחולו, בשינויים המחויבים, על גופים המנויים בסעיפים 3(ד) ו-3(ז) לחוק לעניין עסקאות בינם לבין עסק, כולם או חלקם, ובכפוף לתקנות שייקבעו לעניין אופן ההחלה האמורה; תקנות כאמור יכללו פטורים ומועדי תשלום ארוכים מהקבוע בסעיף 3 בהתייחס, בין היתר, לסוגים של גופים מן הגופים האמורים, סוגי עסקאות ומאפייניהן, בין בתנאים ובין בדרך כלל.

סעיף 9 על מנת לאפשר למשק היערכות נדרשת לצורך עמידה בהוראות חוק זה, הן ביחס להתקשרויות קיימות והן ביחס להתקשרויות עתידיות, מוצע לקבוע כי יום תחילתו של חוק זה יהיה 90 יום מפרסומו והוא יחול על חוזים שייחתמו ממועד התחילה. הוראות סעיפים 3(א), 3(ב), 3(ג), 3(ה), 3(ו) ו-4 לחוק תיכנסנה לתוקף ביום 1.1.2017, ואולם רשאית הממשלה, להורות לשר הכלכלה והתעשייה על התקנת תקנות לאופן תחולת החוק על משרדי ממשלה; תקנות כאמור יכול שיכללו פטורים ומועדי תשלום ארוכים מהקבוע בסעיף 3 לחוק בהתייחס, בין היתר, לסוגים של עסקאות ומאפייניהן, בין בתנאים ובין בדרך כלל.

טיטת חוק

א. שם החוק המוצע:

הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון) (החמרת הענישה בעבירות הלנה והעסקה של שוהים בלתי חוקיים), התשע"ו-2015.

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו:

על רקע ההחמרה במצב הביטחוני בעת האחרונה, הכוללים אירועי הפרות סדר, השלכת מטעני חבלה, דקירות ופיגועים כנגד אזרחי ישראל באמצעות סכינים וכלי נשק אחרים, ובשל מעורבותם של שוהים בלתי חוקיים בפעילות טרור כנגד אזרחי ישראל מוצע לתקן את חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (להלן – החוק) כדי להתמודד עם התופעה של כניסת שוהים בלתי חוקיים למדינת ישראל. תיקון זה בא בעקבות גידול שחל בשנים האחרונות במספר הפלשתינאים השוהים בתחומי מדינת ישראל באופן בלתי חוקי (שב"יחים), במסגרתו נדרשו רשויות המדינה, ליתן מענה אופרטיבי לתופעה, במטרה להביא למיגורה.

אחת הדרכים לתקיפת תופעת השוהים הבלתי חוקיים, הינה ביצוע פעולות אכיפה נגד המסייעים לשב"יח- מסייעים, מלינים ומעסיקים, המקלים על כניסתם של השב"יחים לתחומי ישראל והיטמעותם, כאשר בעצם העסקתם ושהייתם של שוהים בלתי חוקיים בישראל כרוכות גם השלכות כלכליות וחברתיות. הוראות השעה הקבועות בחוק הוארכו מספר פעמים בעבר. בתיקון האחרון לחוק הוחלט לקבע את הוראות השעה. עם זאת, המחוקק קבע כי ההסדרים הנוגעים למסיע הבודד ולהסעה על ידי נהגי מוניות יישארו כהוראות שעה עד ליום כ"א באדר ב' התשע"ו (31 במרס 2016), במהלך ייבחר הצורך בקיבוע הוראות השעה. מאחר שהמצב הביטחוני שהביא לחקיקתה של הוראת השעה, עומד בעינו ולא נראה שינוי בעתיד הקרוב, מוצע כי הוראת השעה הקבועה בעניין הסדרים הנוגעים למסיע הבודד ולהסעה על ידי נהגי מוניות תוארך שוב לתקופה של שנתיים. כן מוצע לקבוע הסדר שמטרתו להחמיר את הענישה כלפי מעסיקים ומלינים של שוהים בלתי חוקיים.

ג. עיקרי החוק המוצע ודברי הסבר

על פי התיקון המוצע, תוחמר הענישה של מעסיקים ומלינים הפועלים באופן שיטתי ועקבי בדומה להחמרה שנעשתה בחוק שהיה שלא כדין (איסור סיוע)(הוראת שעה)(תיקון מס' 13), התשע"ה-2010 כלפי מסייעים של שוהים בלתי חוקיים הפועלים באופן שיטתי ועקבי. מוצע להחמיר את עונשי המקסימום הקבועים כיום בחוק ולהוסיף דרך של חילוט התמורה של מי שהורשע באחת העבירות של הלנה, העסקה או הסעה לסיוע לשוהה בלתי חוקי. כן מוצע להאריך את הוראת השעה בעניין הטיפול במסייעים המסייעים לתושבים זרים, בשנתיים נוספות.

עיקרים 1 ו-2 – סעיף 12 א(א) ו-12 א(ב)

מוצע לקבוע הגדרה ברורה למונח "מלין" מבלי לשנות את המונח כמשמעותו כיום בחוק. ולקבוע כי המספק מקום לינה לרשותו של תושב זר, שנכנס לישראל שלא כדין או שיושב בה שלא כדין וזאת במישרין או בעקיפין, בתמורה או שלא בתמורה, או שמסייע לתושב זר כאמור, להשיג מקום לינה, הינו מלין; מוצע לתקן גם את ההגדרה של מעסיק כך שתורחב גם כלפי מי שביצע את המעשים בעקיפין באמצעות אחר המועסק על ידו או מטעמו וגם כלפי מי שמגודר כמעסיק בחוקי העבודה השונים.

מוצע לקבוע כהוראת שעה לתקופה של שנתיים, כי קנס לפי סעיף זה לא יפחת מחמשת אלפים שקלים חדשים. קנס המינימום עתיד להגביר את ההרתעה מביצוע עבירה של הלנה, העסקה שלא כדין של תושב זר.

עיקר 3 - הרחבת האחריות על תאגיד

מוצע להבהיר שעבירות העסקה, הלנה או הסעה שלא כדין חלות גם על תאגיד ביתר שאת ומשכך אם נעבירה עבירה בידי תאגיד יקבע קנס של פי ארבע מהקנס הקבוע כיום בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין. כן מוצע כי כהוראת שעה לתקופה של שנתיים קנס לפי סעיף זה לא יפחת מעשרים אלף שקלים חדשים.

עיקר 4 - הוספת סעיף 12 א(ב2) קביעת נסיבות מחמירות לביצוע העבירה

מתוך כוונה לתת מענה למיסוד התופעה של העסקה, הלנה או הסעה של שוהים בלתי חוקיים, מבוקש לבצע הבחנה בין המעסיק או המלן באופן חד פעמי לבין מי שעושה מעשה כאמור באופן מתמשך או לצורך עסקו ומתכנן העסקה או הלנה של יותר מאדם אחד או הלנה לצרכי העסקה. מוצע להחמיר ענישת מעסיקים ומלנינים, ולהעמיד עונשם של מעסיקים ומלנינים בנסיבות מחמירות כאמור, על ארבע שנות מאסר ובכך לשנות את הגדרת העבירה מעוון לפשע. כן מוצע להעלות את גובה הקנס לקנס הקבוע כיום בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין למי שמסיע, מעסיק או מלן שוהה בלתי חוקי. כן מוצע לקבוע כהוראת שעה לתקופה של שנתיים, כי קנס לפי סעיף זה לא יפחת מעשרת אלפים שקלים חדשים אם נעבירה העבירה על ידי יחיד, ואילו הקנס בגין עבירה שנעברה על ידי תאגיד לא יפחת מארבעים אלף שקלים חדשים.

עיקר 5 - הוספת סעיף 12 א(ב)(3) הסמכת שוטר להורות על צו הפסקה מינהלי

מוצע לקבוע סמכות לקצין מוסמך להורות על איסור העיסוק או השימוש בבית העסק, או המתחם או המבנה בו נעבירה העבירה לתקופת זמן של שלושים ימים.

עיקר 6 ו-7 - הוספת סעיף 12 א(ב)(4) הסמכת בית המשפט להורות על צו הגבלת שימוש במקום או איסור המשך עיסוק

מוצע להסמיך את בית המשפט להורות על הגבלת או הפסקת שימוש במקום שהוא בית עסק בו בוצעה העבירה, או על איסור המשך עיסוק הקשור בעבירה, לאחר הגשת כתב אישום, אם שוכנע כי בית המשפט כי קיים יסוד סביר לחשש שבית העסק ישמש לביצוע עבירה אם לא יינתן הצו. כן מוצע להוסיף רכיב ענישתי לגזר הדין אשר יאפשר לבית המשפט להורות על הגבלת השימוש במקום או הפסקת העיסוק בעסק בו בוצעה העבירה לתקופה שתיקבע בצו.

עיקר 8 – תיקון סעיף 12 א(ד)(1) - הוספת נסיבות מחמירות לביצוע העבירה.

מוצע להתייחס בחומרה למי שביצע את העבירה בנסיבות בהן הלן יותר משני תושבים זרים, סייע בהשגת מקום לינה או העסיק לפרק זמן העולה על יממה, או מי שעשה כן במטרה להעסיק או לתווך בהעסקתו של תושב זר.

עיקר 9 – תיקון סעיף 12 א(ד)(2) - הארכת הוראת השעה בשנתיים נוספות

תופעת הסיוע לתושבים זרים, בעיקר בתחום ההסעה, השתכללה מאוד בשנים האחרונות. לצד מסייעים בודדים ישנן כיום רשתות מאורגנות שמטרתן הסעת תושבים זרים. המדובר בתופעה שאחת המוטיבציות המרכזיות שלה הינה כלכלית. עקב היכרות התושבים הזרים עם ישראל, דרכי הכניסה אליה

ויכולת ההיטמעות שלהם באוכלוסייה, הם מהווים יעד אטרקטיבי לגיוס והפעלה של גורמי טרור ואמצעי נוח לקידום פעילות טרור, ובשנים האחרונות ניכרת מעורבותם במעשי טרור בין אם באופן ישיר ובין אם באופן עקיף. הטיפול בתופעה של כניסת שוהים בלתי חוקיים, לתחומי מדינת ישראל, ושל מעורבותם במעשי טרור, מהווה בעיה חמורה, אשר כלל רשויות אכיפת החוק מתמודדות עימה באופן שוטף. הוראת שעה הוארכה מעת לעת, וזאת עד ליום כ"א באדר ב' התשע"ו (31 במרס 2016). מאחר שהמצב הביטחוני שהביא לחקיקתה עומד בעינו ולא נראה שינוי בעתיד הקרוב, מוצע להאריך את הוראת השעה בשנתיים נוספות.

עיקר 10 – תיקון סעיף 12א(3ד) לחוק

מוצע להבהיר שעבירות העסקה, הלנה או הסעה שלא כדין חלות גם על תאגיד ביתר שאת ומשכך חלה על התאגיד חובת פיקוח מוגברת לנקוט בכל האמצעים למנוע ביצוע עבירות כאמור בתחום פעילותו וניהול עסקיו.

עיקר 11 – תיקון סעיף 12 א(ה) לחוק

מוצע להרחיב את המונח מעביד מעסיק כך שישלול, מעסיק, מעסיק בפועל, וקבלן כוח אדם בדומה להגדרות הקיימות בחוקי העבודה. הרחבה זו נועדה להבהיר כי החובות לגבי מעסיק חלות על מי שמעסיק בפועל, מלין, או מסיע שוהה בלתי חוקי, בעצמו או באמצעות אחר מטעמו.

עיקר 12 – תיקון ההגדרה של המונח מלין

מוצע לתקן את ההגדרה של המונח מלין מבלי לשנות את משמעותו בחוק. כך שיקבע כי מלין הוא גם מי שהעמיד, בתמורה או שלא בתמורה, מקום לינה לרשותו של תושב זר שנכנס לישראל שלא כדין או שיושב בה שלא כדין, או סייע בתמורה או שלא בתמורה, לתושב זר כאמור, להשיג מקום לינה.

עיקר 13 – הוספת סעיף 12א(ו) לחוק

מוצע לקבוע הוראת חילוט חובה לכספים שנתקבלו עבור ההלנה, העסקה והסעה או שווים הכספי (חילוט וירטואלי).

עיקר 14 – תיקון עקיף בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1984

מוצע לתקן את חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1984 באופן שעבירות לפי חוק הכניסה לישראל יוספו לרשימה העבירות שבטיפול התביעה המשטרתית, שבחלק ב' לתוספת הראשונה א' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1984, שכן מדובר בסוגי עבירות שהתביעה המשטרתית התמחתה בהן.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

תיקון לסעיף 12 א לחוק הקיים.
תיקון התוספת הראשונה א' בחלק ב' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1984.

ה. השפעת החוק על תקציב המדינה והשפעת החוק המוצע על התקן המנהלי

להוראות החוק, כשלעצמן, לא תהיה השפעה תקציבית.

ו. הופץ תזכיר חוק ביום ט"ו בטבת תשע"ו (27.12.2015)

לתזכיר התקבלו הערות ממשרד המשפטים. חלק מן ההערות הוטמעו בנוסח טיוטת החוק וחלק מן ההערות לא התקבלו.

ז. להלן נוסח החוק המוצע:

טיוטת חוק מטעם המשרד לביטחון הפנים

טיוטת חוק לתיקון חוק הכניסה לישראל (החמרת הענישה בעבירות הלנה והעסקה של שוהים בלתי חוקיים), התשע"ו-2016

1. תיקון סעיף 12א(א) .1
- בסעיף 12א(א) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952,¹ (להלן - החוק), ימחקו המילים: "מי שהעמיד, בתמורה או שלא בתמורה, מקום לינה לרשותו של תושב זר שנכנס לישראל שלא כדין או שיושב בה שלא כדין, או סייע בתמורה או שלא בתמורה לתושב זר כאמור להשיג מקום לינה"; ובמקומן יבוא:
- "המלין תושב זר שנכנס לישראל שלא כדין או שיושב בה שלא כדין, במישרין או בעקיפין, בין בעצמו ובין על ידי אחר המועסק על ידו או מטעמו";
2. תיקון סעיף 12א(ב) .2
- בסעיף 12א(ב) לחוק העיקרי, במקום המילים "מעביד שהעסיק עובד שהוא תושב זר שאינו רשאי לעבוד בישראל לפי חוק זה וכן מתווך כוח אדם שתיווך בקשר להעסקתו של עובד כאמור", יבוא:
- " מעביד המעסיק עובד שהוא תושב זר שאינו רשאי לעבוד בישראל לפי חוק זה, במישרין או בעקיפין, בין בעצמו ובין על ידי אחר המועסק על ידו או מטעמו";
3. הוספת סעיף 12 א(ב1) .3
- אחרי סעיף 12א(ב) לחוק, יבוא:
- 12א(ב1)
- (א) קנס המוטל לפי סעיף קטן 12א(א) או 12א(ב) לא יפחת מחמשת אלפים שקלים חדשים, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שירשמו, שלא לעשות כן. הוראות סעיף קטן זה יעמדו בתוקפן עד ליום י"ג בטבת התשע"ח (31.12.17);
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) נעבירה עבירה בידי תאגיד, דינו קנס פי ארבעה מהקנס הקבוע בסעיף 61א(3) לחוק העונשין התשל"ז-1977; קנס המוטל על תאגיד לפי סעיף קטן (א) או (ב) זה לא יפחת מעשרים אלף ₪. הוראות פסקה זו יעמדו בתוקפן עד יום י"ג בטבת תשע"ח (31.12.2017);
5. הוספת סעיף 12א(ב2) .5
- אחרי סעיף 12א(ב1) לחוק, יבוא:

¹ ס"ח תשי"ב מס' 111 עמ' 354

12א(ב)2 (1) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) או סעיף קטן (ב) באחת מנסיבות אלה, דינו של עובר העבירה, מאסר ארבע שנים או הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין- התשלי"ז 1977 :

(1) הלין או העסיק, לכל הפחות שני תושבים זרים או יותר, השוהים בישראל שלא כדין ;

(2) הלין או העסיק תושב זר השוהה בישראל שלא כדין, פרק זמן רצוף העולה על יממה ;

(3) הלין תושב זר השוהה בישראל שלא כדין במטרה להעסיקו ;

(2) קנס המוטל לפי סעיף קטן (1) (2) או (3) לא יפחת מעשרת אלפים שקלים חדשים ; אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שירשמו, שלא לעשות כן. הוראות פסקה זו יעמדו בתוקפן עד ליום יג' בטבת תשע"ח (31.12.2017) ;

(3) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) או סעיף קטן (ב) בידי תאגיד, דינו- כפל קנס הקבוע בסעיף זה ; קנס המוטל על תאגיד לפי סעיף קטן (1), (2), או (3) לא יפחת מארבעים אלף שקלים חדשים ; אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שירשמו, שלא לעשות כן. הוראות פסקה זו יעמדו בתוקפן עד ליום יג' בטבת תשע"ח (31.12.2017) ;

הוספת סעיף 12א(ב) 5. אחרי סעיף קטן (ב), יבוא :

12א(ב)3 (1) היה לקצין משטרה מוסמך יסוד סביר להניח כי נעברה עבירה לפי סעיף 12א, רשאי הוא ליתן הודעה המורה על : (א) הגבלת או הפסקת השימוש במקום שבו נעברה העבירה ;

(ב) איסור המשך עיסוק הקשור בעבירה, לרבות התליית רישיון או היתר עבודה (להלן : "צו הפסקה מינהלי") ;

(2) (א) צו כאמור בסעיף קטן (ב) ינתן אם שוכנע הקצין מוסמך כי קיים יסוד סביר להניח שהמשך השימוש במקום או המשך העיסוק הקשור בעבירה יסכן את שלום הציבור או ביטחונו, או עלול להקל על ביצוע עבירה דומה לפי חוק זה.

(ב) צו לפי סעיף קטן (ב) יעמוד בתוקפו לתקופה שלא תעלה על 30 ימים ;

(3) (א) לא יצווה קצין משטרה מוסמך על צו הפסקה מינהלי לפי סעיף קטן (ב3) אלא לאחר שנתן לבעל העסק, המקום או הרישיון לפי הענין הזדמנות להשמיע טענותיו.

(ב) קצין משטרה מוסמך יערוך דוח בכתב בו יפורט הטענות ונימוקי ההחלטה.

(4) הרואה עצמו נפגע מצו הפסקה מינהלי כאמור בסעיף קטן 12 א(ב)(3)(1) רשאי לפנות בבקשה לביטולו או לשינוי התנאים בו לבית משפט שלום שלו הסמכות המקומית לדון בעבירה; בית המשפט רשאי לבטל את הצו, לשנות בו תנאים או לאשרו;

הוספת סעיף 12א(ב) 6. אחרי סעיף קטן (ב3), יבוא:

12א(ב) (1) "הוגש כתב אישום בעבירה לפי סעיף 12א, רשאי בית המשפט לבקשת תובע ליתן צו המורה על:
(א) הגבלת או הפסקת השימוש במקום בו נעברה העבירה;
(ב) איסור המשך עיסוק הקשור בעבירה, לרבות התליית רישיון או היתר לפרק זמן שיקבע; (להלן: "צו הגבלה שיפוטי")."

(2) צו כאמור בסעיף קטן (ב)4 יינתן אם שוכנע בית המשפט כי קיים יסוד סביר להניח שהמשך השימוש במקום או המשך העיסוק הקשור בעבירה יסכן את שלום הציבור או בטחונו או עלול להקל על ביצוע עבירה דומה, לפי חוק זה. צו זה יעמוד בתוקפו עד לסיום ההליכים המשפטיים, אלא אם קבע בית המשפט אחרת";

(3) בקשה לפי סעיף קטן (ב)4 תידון במידת האפשר בפני שופט שאינו דן באישום;

הוספת סעיף 12א(ב) 7. אחרי סעיף קטן (ב)4, יבוא:

12א(ב5) הורשע אדם או תאגיד בעבירה לפי סעיף 12א רשאי בית המשפט, נוסף על כל עונש להורות בצו על:

(1) הגבלת או הפסקת שימוש במקום בו נעבירה עבירה;

(2) איסור המשך עיסוק הקשור בעבירה לרבות לרבות התליית רישיון של העסק או החיתר לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים;

8. תיקון סעיף 12א(ד)(1) בסעיף 12א(ד)(1) לחוק העיקרי, אחרי "ב)", יבוא:
(ב1)

9. תיקון סעיף 12א(ד)(2) - 9. הוראת שעה
בסעיף קטן (ד), בפסקה (2), במקום המילים "הוראות פסקה זו יעמדו בתוקפן עד יום כ"א באדר ב' התשע"ו (31 במרס 2016)", יבוא:

עד ליום ט"ו ניסן תשע"ח (31 במרס 2018);

10. תיקון סעיף 12 א (ד3) בסעיף 12 א (ד3) לחוק העיקרי, במקום המילים "בסעיף זה", יבוא -
"עבירות העסקה, הלנה או הסעה שלא כדין לפי סעיף זה";

11. תיקון סעיף 12א(ה) בסעיף 12א(ה) לחוק העיקרי, במקום המילים "מעביד ומתווך כוח אדם", יבוא -
" מעביד לרבות מעסיק, מעסיק בפועל, מתווך כוח אדם וקבלן כוח אדם כהגדרתם בחוק עובדים זרים, תשנ"א-1981";

12. הגדרות בסעיף קטן (ה) אחרי ההגדרה "תושב זר" יבוא:
"מלין" - מי שהעמיד, בתמורה או שלא בתמורה, מקום לינה לרשותו של תושב זר שנכנס לישראל שלא כדין או שיושב בה שלא כדין, או סיעע בתמורה או שלא בתמורה, לתושב זר כאמור, להשיג מקום לינה;

13. הוספת סעיף 12א(ו) אחרי סעיף 12 א(ה) לחוק העיקרי יבוא:
12 א(ו) בלי לגרוע מהוראות סעיף זה או מכל דין אחר, הורשע אדם בעבירה לפי סעיף זה יצווה בית המשפט כי נוסף על כל עונש תחולט התמורה שקיבל או שוויה הכספי;

14. תיקון חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1984, בתוספת הראשונה א' בחלק ב', אחרי סימן 27 יבוא:

(28) עבירות לפי סעיף 12א(ב3) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952²

00680716

מוגש על ידי השר לביטחון הפנים

י"ח בשבט התשע"ו
28 בינואר 2016